

MAGYAR GERONTOLÓGIA

14. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2022. 14. évf. Konferencia Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

[www.https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia](https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia)

A Szeniorok digitális készségeinek változásai a COVID alatt és után

Bajusz Klára

Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Humán Fejlesztési és Művelődéstudományi Intézet

Kulcsszavak: COVID-19, digitális készségek, online idősoktatás

A Pécsi Szenior Akadémia 2014 óta járul hozzá ahhoz, hogy a pécsi és Pécs környéki 60 év feletti emberek számára eszközöket adjon az aktív és sikeres idősítéshez. Szemeszterenként 7-7 ingyenes előadás adja tevékenységünk gerincét, erre épülnek az eseti programok, séták stb, valamint eköré szerveződnek önállóan működő tanulócsoporthaink is (kirándulócsoporth, társasjátékos csoport, stb).

Az Akadémia tevékenységét a COVID-19 járvány gyakorlatilag derékba törte, hiszen találkozási lehetőségeink megszűntek, munkánk az online térbe szorult vissza. Ez két okból is aggályos: egyrészt célcsoportunk igényli a személyes kapcsolatfelvételt (beszélgetések, közös kávézások, spontán programok, gyakorlati foglalkozások stb.), másrészt a digitális analfabetizmus okozta szakadék miatt elvesztettük hallgatóink azon részét, akik nem használják az IKT-eszközöket. A pandémia alatt e-mailben és facebook-oldalunkon/csoportunkon keresztül tudtunk kapcsolatot tartani hallgatóinkkal, így a lemorzsolódás igen magas arányú volt, viszont szép számmal érkeztek új hallgatók is az újrákezdéskor – ők egyértelműen a közösségi oldalon való jelenlétünk hatására csatlakoztak az Akadémiához.

Kutatás

Jelen kutatásunk azt vizsgálta, hogyan változtak szeniorjaink digitális készségei a karantén alatt és után, 2021-ben és 2022-ben.

A vizsgálat írásbeli kikérdezéssel történt (online kérdőív), elemszáma az első évben 118, a másodikban 123 fő volt. Válaszadóink közel 40%-a nem azonos a két mérésben, így a kutatás nem tekinthető longitudinálisnak.

Eredmények

A vizsgálatból kiderült, hogy a megkérdezettek 45%-ának digitális készségei javultak, az eltelt egy évben az online vásárlás és ügyintézés aránya nőtt körükben leginkább. IKT-ismereteiket leggyakrabban családtagjaiktól vagy barátaiktól szerzik, sokkal ritkábban szervezett formában, tanfolyamokon.

Szeniorjaink karantén alatti szabadidejüket főleg olvasással és online tanulással töltötték, a tévzés ennél a célcsoportnál látványosan háttérbe szorul. 10 %-uk egyértelműen veszteséggel élte meg a járványhelyzetet: „hiányzik a napi ritmus”. A válaszadók 6%-a előnynek tekintette a kialakult állapotot: javult a tanuláshoz való viszonyuk, jobban rákényszerültek az önirányított tanulásra.

Az online oktatással kapcsolatban előnyként fogalmazzák meg a térbeli és időbeli rugalmasságot, azt, hogy a programok így visszanezhetők, a részvétel biztonságos.

A legjellemzőbb negatívumok: a közösség és a vita hiánya, az „eltunyulás”, valamint az, hogy a digitális térben szervezett oktatás nem enyhíti körükben az elmagányosodás érzését.

Szerző:

dr. habil. Bajusz Klára egyetemi docens

PTE BTK HFMI

bajusz.klara@pte.hu